

УПРАВЛІННЯ ТРАЄКТОРІЄЮ ФОРМУВАННЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

РОДИНИ ТА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Управління
ШКОЛОЮ

У статті розглядаються особливості формування партнерської взаємодії навчального закладу та родини, визначаються провідні принципи, що підвищують ефективність партнерства.

Ключові слова: педагогіка партнерства, взаємодія, принципи пріоритетності, принцип громадянськості, принцип демократизму, принцип гуманізації, принцип ретроспективності, принципи педагогізації батьків.

В основі педагогіки партнерства лежить спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учитель має бути другом, а родина – залученою до побудови освітньої траєкторії дитини [4].

Саме тому сім'я і школа сьогодні – це дві провідні педагогічні системи, взаємодія яких визначає вектор особистісного розвитку дитини і морально-етичний стан всього суспільства. Через це формування партнерської взаємодії родини і закладу є актуальною для усіх загальноосвітніх навчально-виховних закладів.

Мета партнерства – за-

безпечення взаємодії школи та батьків у процесі виховання дитини.

Для цього в закладі мають бути реалізовані такі кроки:

- стратегічне прогнозування (проведення діагностико-прогностичної діяльності задля визначення головних проблем);
- моделювання;
- планування (система заходів на всіх рівнях);
- визначення ефективності й корекції проведеної роботи.

Управління траєкторією партнерської взаємодії родини та навчального закладу

Валентина ГАРБАРЕЦЬ
Директор
Шепетівського
навчально-виховного
комплексу № 1
у складі:
«Загальноосвітня
школа І–ІІ ступенів
та ліцею ім. Героя
України
М. Дзювського»
Хмельницької області

Директор школи, ліцею, гімназії № 1-2 2017

мають відповідати нормативно-правовій базі, а саме:

- Конституції України;
- Конвенції ООН «Про права дитини»
- «Декларації прав дитини»;
- Державній національній програмі «Освіта України XXI століття»;
- Законам України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про попередження насильства в сім'ї», «Про охорону дитинства»;
- основним орієнтирам виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 р. № 1243;
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Відповідно до нормативно-правової бази **визначаються такі принципи партнерської взаємодії:**

- принцип пріоритетності, який визначає роль сім'ї у фізичному й духовному становленні особистості й суспільства;
- принцип громадянськості, який ґрунтується на усвідомленні педагогами і батьками місця кожної сім'ї у суспільно-державній системі;
- принцип демократизму, який означає встановлення партнерських взаємин між школою і сім'єю у вихованні дітей. Сьогодні батьки нашого закладу беруть участь у розв'язанні питань розподілу годин варіативної складової навчальних планів, зміни термінів і тривалості навчальних семестрів і канікул, вибору профілю школи, вироблення статуту, розробки системи заходів із забезпечення дисципліни, праці, відпочинку, харчування, медичного обслуговування школярів, системи заохочень і покарань, у підготовці закладу до нового навчального року, зміцнення матеріально-технічної бази, підтримки

обдарованих і здібних учнів, забезпечення безпечного перебування учнів у закладах, тощо;

- принцип гуманізації взаємин педагогів і батьків спрямовує класного керівника, вчителя на дії і заходи, що зміцнюють і підвищують авторитет батьків. Єдино допустимою нормою взаємин педагогів і батьків є толерантна взаємодія. Обмін досвідом, поради та спільне обговорення розвивають у батьків почуття власної відповідальності, громадянського обов'язку;
- принцип ретроспективності (лат. retro – назад, spectare – дивитись), який орієнтує на осмислення і використання історичного досвіду виховання в українській родині;
- принцип педагогізації батьків, який передбачає організацію і здійснення педагогічного навчання батьків.

Траєкторія партнерської взаємодії **формується за допомогою реалізації таких завдань:**

- інтеграції зусиль сім'ї і педагогів у вихованні дітей;
- підвищення психолого-педагогічної освіти батьків;
- створення системи просвітницької роботи, спрямованої на підвищення правової культури батьків;
- підвищення рівня поінформованості батьків з проблем формування здорового способу життя, профілактики асоціальної поведінки та поширення шкідливих звичок;
- залучення батьків до організації навчально-виховного процесу та до виховної роботи з дітьми та молоддю за місцем проживання;
- презентації успішного досвіду сімейного виховання.

Так, з 2013 р. в закладі діє комплексна програма родинно-сімейного виховання **«Щаслива родина»** [2].

Ідея програми полягає у створенні сприятливих соціальних умов для розвитку цілісної, фізично здорової, національно-свідомої, родинно-зорієнтованої особистості. Згідно з програмою розроблено річний план роботи школи, який містить розділ «Спільна робота школи та батьків», де окреслено всі напрями роботи з батьківською громадськістю.

Вагомим внеском у формування траєкторії партнерської взаємодії в управлінні нашим закладом є системна робота з батьками за допомогою розгортання діяльності «педагогічного трикутника»: «батьки – діти – школа» [3].

Сім'я і школа, батьки і вчителі, батьківський комітет і адміністрація школи – єдине ціле, що становить основу моделі партнерських відносин навчального закладу із сім'єю.

Процес відкритості школи забезпечує для дитини розширення соціальних контактів школи з родиною, поліпшує взаємодію педагогічного та батьківського колективу з усіма соціальними інституціями, причетними до виховання, зокрема, з відділом у справах сім'ї та молоді, сектором ювенальної превенції, Шепетівським міським центром соціальної реабілітації дітей-інвалідів, позашкільцям, Шепетівським міськрайонним центром зайнятості.

За допомогою успішного функціонування всіх складових «педагогічного трикутника» ми відстежуємо потреби батьків, рівень їхньої педагогічної компетентності, розробляємо шляхи співпраці сім'ї та школи, зміцнюємо морально-етичні зв'язки між дорослими та дітьми, створюємо атмосферу взаєморозуміння, підвищуємо рівень педагогічної культури батьків, використовуючи інноваційні форми і методи роботи.

Наш навчальний заклад практично диференційований та особистіс-

Змагання «Тато, мама, я – спортивна сім'я»

«День здоров'я»

Благодійна акція «Добро починається з тебе»

Акція «Україна – понад усе»

но-орієнтований підхід до усіх форм та методів партнерства школи з батьками. Педагоги намагаються не нав'язувати усім батькам однакові форми партнерства, орієнтуються на потреби, запити батьків, особливості сімейного виховання, терпляче залучаючи їх до справ школи і класу. Використовують поєднання колективних, групових та індивідуальних форм роботи.

З метою залучення батьків до співпраці у справі навчання та виховання підростаючого покоління у школі створено рада закладу, батьківські комітети школи та класів. У своїй роботі об'єднання керуються Положенням про батьківський комітет та ради закладу, планом роботи школи, рішенням батьківських зборів, рекомендаціями педагогічної ради, директора школи та класних керівників. Батьківський комітет вносить пропозиції щодо проведення різноманітних заходів.

У школі відбуваються місячник родини, день творчості, день здоров'я, день козацтва, «Козацькі забави», показові навчально-польові збори учнів II курсів, майстер-класи, спортивні змагання між учнями, батьками та педагогами закладу, концерти, ток-шоу, туристичні свята.

Протягом року батьківська громадськість бере активну участь в організації дозвілля, проводить загальношкільні заходи, години спілкування, свята, походи, екскурсії, конкурси, виставки, рейд-перевірки статутних вимог.

У початковій школі особливою популярні заходи до традиційних свят, родинні вогники, презентації малюнків дітей, вручення подарунків матерям, бабусям, сестрам, виготовлених дітьми власноруч (з паперу, бісеру тощо).

Батьки та учні школи беруть активну участь у благодійних акціях: «Від серця до серця», «Зігрій солдата», «Добро починається з тебе», «Україна – понад усе».

Взаємодія школи і родини забезпечується співпрацею батьківських комітетів класу та самоврядування, проведенням спільних рейдів комісій батьківського комітету з учнівським самоврядуванням, педагогами у межах профілактики правопорушень, дотримання статутних вимог. Комісія з питань соціального захисту учнів надає матеріальну допомогу дітям з соціально незахищених сімей (безкоштовне харчування учнів з малозабезпечених сімей, забезпечення необхідним шкільним приладдям дітей, які перебувають в особливо складних життєвих умовах).

Такий підхід у формуванні траєкторії партнерської взаємодії родини та навчального закладу забезпечує створення необхідних для надання якісних освітніх послуг на кожному етапі навчання.

Для учнів цей підхід забезпечує:

- збереження здоров'я;
 - покращення результатів навчальних досягнень;
 - підвищення навчальної мотивації;
 - активну участь у роботі класу і школи;
 - дотримання етичних норм поведінки.
- Для батьків цей підхід забезпечує:**
- усвідомлення позитивного впливу освіти на дітей;
 - співпрацю зі школою;
 - створення умов для самоосвіти учнів;
 - активізацію участі батьків в шкільних заходах.

Для вчителів цей підхід забезпечує:

- взаємодію батьків і вчителів;
- задоволення від своєї роботи;
- подолання бар'єру неузгоджених дій у навчанні та вихованні.

В цілому для школи цей підхід забезпечує:

- зміцнення авторитету та підвищення рейтингу закладу;
- підвищення рівня якості освітніх послуг в навчальному закладі;
- інформування батьків в медіа-просторі;
- демократизацію та гуманізацію відносин між учасниками навчально-виховного процесу.

На етапі визначення ефективності й корекції проведеної роботи управлінцями нашого закладу реалізовано низку аналітичних дій, приймаються управлінські рішення, в яких окреслюються проблемні завдання та **визначаються нові параметри у формуванні траєкторії партнерської взаємодії родини і навчального закладу на наступний навчальний рік:**

- підвищити рівень комунікації між школою і батьками;
- аналізувати вплив соціуму на учнів;
- забезпечувати контроль за відвідуванням батьками батьківських зборів;
- співпрацювати з батьками щодо підвищення їхнього інтересу до навчання та виховання дітей, дотримання учнями статутних вимог.

Переконуємось, що лише цілеспрямована взаємодія педагогів і батьків, їхня продуктивна співпраця, що передбачає рівність сторін, взаємну доброзичливість і повагу, може створити сприятливі умови для самовизначення дитини, її самореалізації та розвитку.

Отже, управління траєкторією формування партнерської взаємодії родини та навчального закладу – це:

- стратегічне прогнозування;
- моделювання партнерських відносин;
- планування заходів на всіх рівнях;
- визначення ефективності проведеної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості. – Київ : Либідь, 2003.
2. Концепція сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина». – Київ, 2012.
3. Оржеховська В. М. Взаємодія навчального закладу і сім'ї: стратегії, технології, моделі / Оржеховська В. М., Кириченко В. І., Ковганич Г. Г. // Навчальний практико-орієнтований навчальний посібник. – Харків : Точка, 2007. – 192 с.
4. Проект «Нова школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>. – Назва з екрана.

Валентина Гарбарець

Управління траєкторіями формування партнерського взаємодія родини і навчального закладу

В статті розглядаються особливості формування партнерського взаємодія родини і навчального закладу, визначаються ключові принципи, які сприяють підвищенню ефективності партнерства.

Ключові слова: педагогіка партнерства, взаємодія, принцип пріоритетності, принцип громадянськості, принцип демократизма, принцип гуманізації, принцип ретроспективності, принцип педагогізації родини.

Valentyna Harbarets

Management of the trajectory of partnership formation of family and school

In the article features of formation of partnership and the institution of the family are described, key principles that enhance the effectiveness of the partnership are defined.

Keywords: education partnership, cooperation, principle of priority, the principle of citizenship, the principle of democracy, the principle of humanization, retroactive principle, involving parents into pedagogic process.